

GÜNDEM KONUK

İSTANBUL SANAYİ ODASI (İSO) YÖNETİM KURULU BAŞKANI ERDAL BAHCIVAN

**“AVRUPA BİRLİĞİ (AB) İLE GÜMRÜK BİRLİĞİ
TÜM ALANLARIYLA YENİDEN GÖZDEN GEÇİRİLMELİ”**

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, “Güncellenen fırsatları ve riskleri birlikte değerlendireceğimiz, her sektörün de kendisine göre durum analizini yaparak Türkiye’nin AB ve dünya ilişkilerine göre şekillenen yeni bir Gümrük Birliği çalışmasına ihtiyacımız var” dedi.

Dünyadaki dengelerin ve jeopolitik kararların çok değişik boyutlarda ve reflekslerde geliştiğini kaydeden **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan**, son günlerde yaşanan gelişmelerin ABD’de faiz indirimlerinin çok rahat olamayacağına dair birtakım endişeleri beraberinde getirdiğini söyledi.

Küresel finans piyasalarına ilişkin beklentilerini de paylaşan **Erdal Bahçivan**, “Finans piyasaları global ölçüde gelecek aylarda her türlü yöne gidebilecek bir stres testinden geçecek. 2026’nın herhalde en hassas noktası, ABD’den kaynaklanan esintinin diğer piyasalarda oluşturacağı etkiyi gözlemlemek olacak. O nedenle global faiz fiyatlamalarında beklendiği kadar hızlı bir düşüşün olabileceğine dönük çok iyimser tarafta değilim. Buna hazırlıklı olmakta fayda görüyorum” diye konuştu.

Başkan Bahçivan, Türkiye’nin yurt dışından borçlanırken ödediği faiz oranlarının zaman içinde azalmasının ülkeyi mutlaka olumlu yönde etkileyeceğini belirterek; 5 yıllık kredi risk primi (CDS) oranlarının 700’lerden 200’lere kadar düşmesinin ve ülkenin pozitif görüntü

noktasındaki gidişatının daha da hızlı bir şekilde olumluya çevrilmesinin önemine işaret etti.

Avrupa Birliği (AB) ile Gümrük Birliği’nin tüm alanlarıyla yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini vurgulayan **Erdal Bahçivan**, “Güncellenen fırsatları ve riskleri birlikte değerlendireceğimiz, her sektörün de kendisine göre durum analizini yaparak Türkiye’nin AB ve dünya ilişkilerine göre şekillenen yeni bir Gümrük Birliği çalışmasına ihtiyacımız var” ifadelerini kullandı.

“Türkiye ve ABD arasındaki ilişkilerin olumlu seyretmesi ikili ticarete de yansıyor”

Erdal Bahçivan, Türkiye ve ABD arasındaki ticaretin artmasının önemine işaret ederek, Türkiye’nin dünya ticaretinde payını yükseltebilmesi için ABD’nin bir fırsat ülkesi olduğunu vurguladı.

İSO Başkanı Bahçivan, “Türkiye ve ABD arasındaki ilişkilerin olumlu seyretmesi ikili ticarete de pozitif yansıyor ve bu yılı bir fırsat dönemi olarak görüyorum. Müzakerecilik yönümüzü güçlendirmeliyiz. ABD

GÜNDEM KONUK

yönetimi tamamen müzakere esasına, pazarlık esasına dönük bir strateji ve siyaset izliyor. Her sektörümüzün ikili ziyaretlerde alabileceği fırsatları doğru analiz edip müzakereleri bu şekilde götürmemiz gerekiyor" şeklinde konuştu.

ABD ile ticarete ellerindeki kozları ihracata katkı sağlayacak boyuta getirmeleri gerektiğini anlatan **Erdal Bahçivan**, "Buna iyi hazırlandığımız ve bu konuyla ilgili eşgüdümse bir çalışma yaptığımız takdirde ABD'ye Türkiye'nin ihracatı bugünkü seviyesinin çok daha üstüne çıkabilecektir" dedi.

'COP31, Avrupa'dan yatırımların çekilme noktasında önemli bir imkan sağlayacak'

Erdal Bahçivan, Türkiye'nin Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (UNFCCC) 31. Taraflar Konferansı'na (COP31) ev sahipliği yapacak olmasının çok kıymetli olduğunu kaydederek, konferansın Avrupa'dan yatırımların çekilmesi noktasında önemli bir imkan sağlayacağını vurguladı.

Finansal istikrar bozulduğunda enflasyonun oluştuğunu ve bunun bedelinin ağır olduğunu dile getiren Bahçivan, "Toplumun çok önemli bir kesimi de bunun bedelini öder. **Sanayi** de bu kesimlerin başında geliyor. Bu ağır rehabilitasyon, ağır bir tedavi dönemi. Adım adım umuyoruz ki tedavi neticesini verecek. Alınan tabii ki olumlu neticeler de var ama ciddi bir zaman, efor, sabır ve katkı gerektiriyor bu sürecin başarıya ulaşması için" diye konuştu.

ISO Başkanı Bahçivan, **sanayi** sektörünün de kendini gözden geçirmesi için birtakım pozisyonların ortaya çıktığına dikkati çekerek; "Bugün artık kesin görmemiz gereken bir konu var. O da verimlilik ve yaptığınız işin dünya rekabetinde bir imkan doğurabiliyor olması" değerlendirmesinde bulundu.

"2026 yılı, yapısal reformların gerçekleşmesi için bir fırsat dönemi"

Erdal Bahçivan, geçmiş yıllarda kaynak dağılımının ve akışının rekabet noktasında iyi bir politikayla değerlendirilemediğini belirterek, belli sektörlerde ciddi bir kapasite fazlası oluştuğunu ve rekabet gücünün kısa zamanda kaybolacağı sektörlerde gereksiz yatırımların yapıldığını anlattı.

Çok hızlı değişen bir rekabet dünyasında olduklarını dile getiren Bahçivan, "Bir taraftan Uzak Doğu rekabeti, bir taraftan yüksek teknoloji. Bu gerçekler ışığında bizim hangi alanlarda başarılı olabileceğimiz artık çok net gözüküyor. Bu konudaki kararlılığın ve ekonomi politikalarının da bu boyut içinde değerlendirilip gereksiz zaman ve kaynak kayıplarına ulaşmadan bu konunun 2026'nın en önemli politikalarından olmasını hem savunuyor hem de böyle olması noktasında gerekli iletişimleri kurmaya gayret ediyoruz" şeklinde konuştu.

Bu yılın yapısal reformların gerçekleşmesi için bir fırsat dönemi olduğunu vurgulayan **Erdal Bahçivan**, "Geciktirirsek tabii her geciken dönem bizi ana sorunları

çözmediğimiz palyatif konularla vakit geçirtmeye itiyor. Her yönden bu kararlılığın uygulanması için 2026'yı bir fırsat yılı olarak görüyorum" ifadelerini kullandı.

"Savunma sanayisinin başarısı Türkiye'nin geleceği adına bir fırsat"

ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, savunma sanayisinde gurur verici ve birçok sektöre örnek olması gereken bir başarı görüldüğünü dile getirerek; "Savunma sanayisinin başarı hikayesinde bütüncül bir yaklaşım var. Buradaki başarı hikayesini, bu doğru modeli Türkiye'nin diğer sektörlerine de taşımamız gerekiyor. Yüksek katma değerli diğer sektörlerde de aynı hikaye, aynı ivme yakalanabilmeli" dedi.

Savunma sanayisindeki başarıdan esinlenerek başka sektörlerde de bu modelin uygulanmasının bir fırsat oluşturacağını vurgulayan Bahçivan, "Savunma sanayisinin bu başarısı sadece kendi rakamlarını ve başarısını katlamakla kalmayacak, başka alanlara da bir esinlenme, örneklemeye modeli doğuracak. Oradaki her gelişme, her yeni ürün, her yeni ihracat, her yeni kadro, her yeni kümelenme modeli, alt firmalarla üst firmaların buluşması gibi pek çok olay Türkiye'nin geleceği adına, sanayideki yüksek teknolojiyi, üretimdeki yüksek katma değeri bulması adına bir fırsat olacak" diye konuştu.

Türkiye'nin doğusu, güneyi ve kuzeyinin bir üçgen şeklinde yeni bir **sanayi** alanı noktasında çalışmaya girdiğini ifade eden **Erdal Bahçivan**, sözlerini şöyle tamamladı: "**Sanayiye** bu kadar önemli ve büyük ölçekli alan kazandırılması, yıllardan beri arazi sıkıntısı çeken, yüksek maliyetli arazilerde boğulan, yer bulamayan, rekabet gücünü daha baştan kaybeden **sanayi** firmalarımız ve sektörlerimiz açısından son derece değerli. Türkiye'de sanayinin bölgelere dağılması bakımından da çok değerli. Türkiye'nin sanayisinin kaliteli büyümesine katkı sağlayacak ama hepsinden önemlisi sosyolojik, bölgesel ve sosyoekonomik anlamda Türkiye'nin daha bölgesel, dengeli bir yol haritasının oluşmasına da katkı sağlayacak."

İSO Türkiye İmalat PMI şubatta 49.3 oldu

S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, "Türkiye'ye ilişkin son imalat PMI verileri, sektörün faaliyet koşullarında yavaşlamanın sürdüğüne işaret etmesine rağmen, iyimser olmak için somut nedenler sunuyor" dedi.

EKONOMİ SERVİSİ

İstanbul Sanayi Odası (İSO)
Türkiye İmalat Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI), şubatta 49,3'e yükseldi.

İSO Türkiye İmalat PMI anketinin Şubat 2026 dönemi sonuçları açıklandı.

Eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, ocakta 48,1 olan manşet PMI, şubatta 49,3 düzeyinde gerçekleşti.

Sektörün genel performansındaki düşüş, mevcut daralma eğiliminin başlangıcı olan Nisan 2024'ten bu yana en sınırlı düzeyde gerçekleşti. Anket kapsamındaki firma geri dönüşlerinin önemli bir bölümü talepte toparlanmaya işaret etti. Bu durum özellikle yeni siparişlerde belirgin şekilde gözlendi.

Yeni siparişlerdeki azalma çok sınırlı olurken, Temmuz 2023'ten bu yana devam eden yavaşlama döneminin (Mart 2024 ile aynı oranda olacak şekilde ikinci kez) en hafif

düzeyinde gerçekleşti. Yeni siparişlerde yavaşlama bildiren anket katılımcılarından bazıları, bu durumu fiyatlardaki yükselişin etkisiyle açıkladı.

Girdi maliyetleri şubatta keskin artış gösterirken bu artış yaklaşık son iki yılın en yüksek hızına ulaştı. Anket katılımcılarının birçoğu, tedarikçiler tarafından yapılan yeni fiyat artışlarının ham madde maliyetlerini yükselttiğini, ayrıca asgari ücretteki yükselişin de personel maliyetlerini yukarı çektiğini belirtti. Buna bağlı olarak, nihai ürün fiyatları enflasyonu üst üste üçüncü ay hızlanarak Nisan 2024'ten bu yana en yüksek düzeye çıktı.

Yükselen fiyatlara rağmen yeni siparişlerin dengeye yaklaşmasıyla birlikte imalatçılar üretim, istihdam, satın alma

hacmi ve stok seviyelerini ocak ayına göre daha düşük oranlarda azalttı.

İstanbul Sanayi Odası

Türkiye Sektörel PMI şubat ayı raporuna göre, ocak ayında üretimini artıran sektör sayısı beş iken bu sayı şubatta ikiye geriledi. En güçlü genişlemenin yaşandığı elektrikli ve elektronik ürünler sektöründe üretim artış hızı Haziran 2023'ten bu yana en yüksek düzeye ulaştı.

Gıda ürünlerinde ise büyüme ocak ayına göre hızlanması- na rağmen ılımlı düzeyde kaldı. Üretimde en belirgin düşüş ise ana metal sanayinde gerçekleşti. Bu sektörde yaklaşık bir buçuk yılın en sert daralması kaydedildi. Üretimde olduğu gibi yeni siparişlerde de büyüme yalnızca elektrikli ve elektronik ürünler ile gıda ürünleri sektörlerinde gözlendi.

Buna karşılık, yeni siparişlerde en sert aylık düşüş kara ve deniz taşıtlarında gerçekleşti. İhracat tarafında en güçlü performansı yine elektrikli ve elektronik ürünler sektörü gösterirken, bu alanda iyileşme

kaydeden diğer sektör tekstil ürünleri oldu.

Genel olarak zayıf seyreden talep koşullarına rağmen, şubat ayında istihdam tarafında daha olumlu bir görünüm ortaya çıktı. Ocakta dört sektör istihdamını artırırken, bu sayı şubatta beşe yükselerek takip edilen sektörlerin yarısına ulaştı. Çalışan sayısındaki artışta elektrikli ve elektronik ürünler ile kara ve deniz taşıtları sektörleri liderliği paylaştı.

En belirgin istihdam kaybı ise giyim ve deri ürünlerinde gerçekleşti. Bu sektörde istihdam, Ocak 2024'ten bu yana en sert düşüşünü kaydetti. Girdi maliyetleri tüm sektörlerde keskin bir şekilde yükselmeye devam etti.

Artışın en hızlı gerçekleştiği sektör elektrikli ve elektronik ürünler olurken en ılımlı seyir ise tekstil ürünlerinde görüldü. Artan maliyet baskılarına bağlı olarak, ocak ayının ardından şubatta da nihai ürün fiyatları tüm sektörlerde yükseldi. Girdi fiyatlarında olduğu gibi nihai ürün fiyatlarında en sınırlı artış

tekstil ürünlerinde gerçekleşti. En yüksek enflasyon ise ağaç ve kağıt ürünleri sektöründe kaydedildi.

Açıklamada endekse ilişkin değerlendirmesine yer verilen S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, şunları söyledi:

"Türkiye'ye ilişkin son imalat PMI verileri, sektörün faaliyet koşullarında yavaşlamanın sürdüğüne işaret etmesine rağmen, iyimser olmak için somut nedenler sunuyor. Birçok firma müşteri talebinde iyileşme sinyalleri olduğunu bildirdi ve yeni siparişler istikrar kazanmaya yaklaştı. Buna bağlı olarak, üretimdeki düşüşün hız kesmesi önümüzdeki aylarda resmi verilerde de bir toparlanma görülebileceğimize işaret ediyor.

Öte yandan, enflasyonist baskılar firmalar için giderek artan bir sorun teşkil ediyor. Şubat ayında maliyetlerin yaklaşık son iki yılın en yüksek hızında artması, genel olarak iyimserleşen tabloya temkinli bir not düşmemize neden oluyor."